

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

7. De institutionibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

dum. 6. Hujus officium est vices coadjuti supplere in iis, ad quæ est datus: *potestas* metienda est ex literis coadjutoria, quæ si non sit limitata, potest ea, quæ principalis, *regulariter*, ob *c. 24. de elect. in 6. c. un. §. fin. h. r. in 6. c. ult. de off. Vicar. in 6.* Coadjutoris *temporalis* officium cessat morte vel naturali, vel civili coadjuti AA. passim. Notentur etiam, quæ Engel habet hic. *n. 8.*

TITULUS VII.

De Institutionibus.

Q. 1. *Quid & quotuplex sit institutio? Resp.* Institutio *specificè* sumpta, sive pro *Collatione necessaria* est concessio Ecclesiæ vel beneficii vacantis auctoritate legitima Episcopi vel alterius Ordinarii ad præsentationem vel nominationem Patroni. Dicitur etiam hæc Institutio *Collativa*, de quæ eâ agitur in hoc titulo, & differt à *Collatione libera*, à *Confirmatione*, & cæteris modis, quibus beneficia acquiruntur. Agitur hic de aliis adhuc duabus institutionibus, quarum una dicitur Institutio *Authorizabilis*, per quam Clerico ad beneficium Curatum promotum committitur cura animarum, & vocatur *Approbatio*. Altera *investitura, installatio, Missio in possessionem, institutio corporalis*, per quam Clerico tribuitur jus apprehendendi possessionem corporalem.

lem & actualem beneficii, vel ipse potius introducitur in actualem possessionem.

Q. 2. Cuinam competat jus instituendi præsentatos Institutione collativâ? Resp. 1. Episcopo *c. 3. h. t. & c. 12. §. fin. de Hæret.* etiam nondum consecrato, quia institutio est actus jurisdictionis. 2. Capitulo Sede Episcopali vacante. *c. 1. h. t. in 6.* Ratio, quia Capitulum Episcopo succedit in iis, quæ necessitatis sunt & justitiæ. *c. 14. de Major.* atqui, ergo. 3. Vicario Generali, etiam absque speciali mandato. arg. à contrario ex *c. fin. de off. Vicar.* 4. Prælati Episcopo inferioribus jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus; quia tales Prælati quoad actus jurisdictionis, qualis est institutio, Episcopis æquiparantur. 5. Alii quoque, qui per privilegium, præscriptionem, reservationem fundatoris hoc jus obtinuerunt. *c. 1. h. t.* Posse post Trid. reservari alteri hoc jus instituendi, quàm Episcopo, negat Wiestn. ex Trid. *Sess. 14. c. 12. de res.* Affirmat La Croix *L. 4. n. 361.* 6. Laicis citra privilegium Papale competere non potest, ob spiritualitatem istius juris.

Q. 3. Quinam possint aut non possint institui? Resp. 1. Ad hoc ut quis possit institui, debet esse Clericus *c. 1. h. t.* 2. Debet esse præsentatus. *can. 32. caus. 16. q. 7.* ex quo etiam Canone deducit Leur. *p. 2. for. Benef. q. 181.* institutionem neglecto præsentato aut etiam absque consensu & præsentatione Patroni factam esse ipso jure irritam, & explicat Ly *irritanda c. 8. de jure Patr.*

Patr. super præfenti materia positum pro *decla-*
vanda irrita. 3. Debet prævio *regulariter* exa-
mine repertus esse dignus. Vide *c. 1. h. t. in 6.*
Trid. Sess. 7. c. 13. de ref. 4. Si plures sint
æquali suffragiorum numero præsentati, institui
debet etiam dignior. arg. *c. 3. & 24. de Jure*
Patron.

Resp. 2. Habens quomodocunque jus insti-
tuendi, etiam si à Patrono præsentetur, se ipsum
instituire non potest. *c. fin. h. t.* neque id face-
re potest per alium à se delegatum, quia in effectu
à se ipso institutus censeretur, nisi tamen, quam
habet, totam, potestatem instituendi in alium ma-
lit transferre. *Schmalzgr. h. n. 13. in fin. & n.*
seq. decidit, ad quem Episcopum pertineat insti-
tutio Clerici in Ecclesia, quæ in duarum dioecesium
confinio est sita.

Q. 4. Quomodo facienda sit institutio? Resp. 1.
Juxta dicta debet institutionem præcedere præ-
sentatio; potest tamen etiam ex post facto con-
sensus Patroni accedere. arg. *c. 3. de his, qua à*
Pralat. 2. Debet intervenire authoritas Ordini-
arii, five ejus, qui jus habet instituendi. *c. 3.*
h. t. Trid. Sess. 14. c. 13. & sess. 25. c. 9. de ref.
In c. 4. de Jure Patr. in Patronum Laicum, qui
in Ecclesia patronata Clericum præsumit institue-
re neglecta Ordinarii authoritate, excommuni-
catio statuitur, privatio Communionis in Cleri-
cum, & in casu contumaciæ depositio. add. *c. 21.*
de jure Patr. 3. Deberet edictum affigi, quo
citentur omnes, quorum generaliter interest.

arg ex *c. fin. de elect. in 6.* ubi id præcipitur in electi confirmatione, & ob rationis paritatem ad præsentati institutionem ab *AA.* extenditur; in nostris tamen partibus hujus edicti usus vel nunquam fuit, vel contraria consuetudine est abrogatus. 4. Facta præsentatione jura certum tempus pro institutione non præfixerunt; sunt tamen qui velint, intra 4. menses Patrono Laico, aut Patrono Ecclesiastico concessos institutionem præsentati fieri non posse, ne Patrono præjudicium creetur; sed contraria est praxis.

Q. 5. Quis sit effectus institutionis? Resp. 1. Tribuit institutio acceptata titulum seu plenum jus in beneficio, quod per præsentationem tantum jus ad rem. arg. *c. 17. de præb. in 1. 2.* institutus tamen nequit authoritate propria *ne consensu superioris* apprehendere possessionem quia cum *Canones* jus installandi tribuant *Archiepiscopo* Diacono *c. 7. de off. Archi Diac.* eo ipso investituram requirunt. Capiens nihilominus possessionem propria authoritate arbitrariè tantum punitur; casu quo insuper per violentiam adiisset possessionem, jure omni quæsito privaretur, *c. 12. insuper. de præb. in 6.* 3. Idem videtur dicendum de Præsentato tantum, quòd, licet non possit absque institutione & installatione occupare beneficium; id tamen si fecerit, non amittat ipso jure jus per præsentationem acquisitum. Vid. *Wielth. b. t. n. 5. contra Engel b. n. 2.* nisi violentiâ usus esset.

Q. 6. *Quid juris circa institutionem authorizabilem?* Resp. 1. Est hæc institutio, sive dicta *Approbatio* in Clerico Curato, in quo solo requiritur, ad Sacramenta administranda ita necessaria, ut *absolutiones* factæ à non approbato sint invalidæ. Trid. Sess. 23. c. 15. de ref. 2. Competit Episcopo, ut patet. Capitulo Sede vacante, quia est actus jurisdictionis necessariæ. Vicario Generali, Prælati jurisdictionem quasi-Episcopalem habentibus. Inferioribus Prælati competere posse non tantum vi privilegii, sed etiam consuetudinis defendit Pichler *h. n. 12.* contra Schmalzgr. *h. n. 42.* & alios. 3. Institutioni huic authorizabili *regulariter* præmittendum examen instituendi, patet ex Trid. Sess. 7. c. 13. de ref. Vid. Leur. p. 2. *Fori Benef. q. 185. n. 2.*

Q. 7. *Quid observandum circa investituram vel missionem in possessionem beneficii?* Resp. 1. In spiritualibus missio in possessionem nomine proprio non potest competere Laicis c. 9. de off. *Archi-Diac.* Poenæ in recipientes à Laicis investituram Ecclesiæ vel dignitatis statutæ sunt gravissimæ in *can. 12. 16. 17. 20. & 23. caus. 16. q. 17.* item etiam in Laicos dare præsumentes talem investituram. *can. 12. §. fin. caus. & q. cit.* 2. Competit de jure scripto immissio in possessionem *Archi-Diacono.* c. 7. de off. *Archi-Diac.* de jure consuetudinario hodie Episcopo, per Commissarios aut Decanos rurales solito tribuere actualem possessionem. Imo etiam de jure

scripto pertinet ad Episcopum mittere in possessionem beneficii litigiosi. *c. 28. de Prab. in 6. ad Decanum, dum canonicus est installandus. c. 7. de concess. prab.* 3. Quomodo fieri debet missio in possessionem, attendenda est consuetudo, pro varietate locorum varia; id tamen arg. *Trid. Sess. 25. c. 9. §. patroni autem. de ref.* Patronos & Dominos territoriorum sibi arrogari non posse jus installandi Parochos, etiam in temporalibus tantum. 4. Possessio beneficii non tantum per Procuratorem, saltem si habeat speciale mandatum, acquiri potest, ut praxis habet, sed in eadem investiturâ, quâ beneficiorum & dignitatum possessio acquiritur, venit quoque possessio rerum & jurium ad ea pertinentium. Ratio, quia connexa sunt principali. Vide *Schmalzger. h. n. 57. & n. 59.* quo agit de effectu missionis in possessionem beneficii.

TITULUS VIII.

De Concessione Præbendæ & Ecclesiæ non vacantis.

Q 1. *Concessio Præbendæ quid sit, & hæc quando, aut quot modis vacare dicatur? Resp. ad 1.* Juxta dicta ad *Tit. de Prab.* Concessio Præbendæ est libera collatio beneficii absque alterius præsentatione aut nominatione, & differt ab institutione, de quâ *in tit. priori.*

Resp.